

POSTANOWIENIE

Dnia 9 stycznia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dorota Rysińska (przewodniczący)

SSN Michał Laskowski (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Puzkarski

w sprawie **D. J.**

skazanego z art. 158 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 9 stycznia 2013 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 30 sierpnia 2011 r., utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w G. z dnia 16 grudnia 2010 r.,

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić wniosek,

2. zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania wznowieniowego.

UZASADNIENIE

D. J. uznany został wyrokiem Sądu Okręgowego w G. z dnia 16 grudnia 2010 r., za winnego tego, że działając wspólnie i w porozumieniu z J. C., w nocy z 21 na 22 stycznia 2003 r. w G. pobili M. K., powodując u niego różnorodne obrażenia ciała, czym narazili go na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia, to jest za winnego przestępstwa z art. 158 § 1 k.k. i za przestępstwo to wymierzono mu karę 3 lat pozbawienia wolności. Tym samym wyrokiem sąd uznał D. J. za winnego tego, że w tym samym miejscu i czasie, działając wspólnie i w porozumieniu z J. C., sprowadzając zagrożający życiu i zdrowiu wielu osób oraz mieniu w wielkich rozmiarach pożar mieszkania znajdującego się w G. przy ul. H., spowodowali nieumyślnie śmierć M. K., to jest za winnego występku z art. 163 § 1

pkt 1 k.k. i za przestępstwo to wymierzył mu karę 10 lat pozbawienia wolności. Sąd Okręgowy wymierzył D. J. karę łączną 10 lat pozbawienia wolności.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy D. J., Sąd Apelacyjny, wyrokiem z dnia 30 sierpnia 2011 r., utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

W dniu 16 kwietnia 2012 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanego o wznowienie postępowania zakończonego opisanymi wyrokami. Jako podstawę wniosku obrońca D. J. wskazał przepisy art. 542 k.p.k., art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. oraz art. 547 § 2 k.p.k. i wniósł o wznowienie postępowania, uchylenie wskazanych wyroków Sądu Okręgowego i Sądu Apelacyjnego oraz o przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania. Z uzasadnienia wniosku wynika, że podstawą wznowienia postępowania mają być nowe fakty i dowody nieznane wcześniej sądowi.

Po pierwsze, nowym dowodem jest załączone do wniosku oświadczenie K. B. na temat złożonego mu przez J. C. oświadczenia, co do przebiegu zdarzenia z nocy z 21 na 22 stycznia 2002 r., w szczególności zaś tego, że D. J. nie wiedział o podpaleniu przedmiotowego mieszkania przez J. C.

Po drugie, we wniosku wskazano, że skazany ustalił miejsce pobytu D. W., który wskazywany był przez niego i J. C. jako osoba odpowiedzialna za śmierć M. K. W toku postępowania sądowego wobec braku możliwości ustalenia miejsca pobytu D. W., osoba ta nie została przesłuchana.

Prokurator Prokuratury Generalnej w pisemnej odpowiedzi na wniosek o wznowienie postępowania wniósł o oddalenie wniosku obrońcy D. J.

Sąd Najwyższy, po ustaleniu, że D. W. odbywa karę pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w W., postanowił zwrócić się do Sądu Rejonowego w S. o przesłuchanie go w charakterze świadka, do czego doszło w dniu 22 października 2012 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 540 § 1 pkt 2 lit. b, na który powołano się we wniosku obrońcy, przewiduje wznowienie postępowania, jeżeli po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody nieznane przedtem sądowi, wskazujące na to, że prawomocne orzeczenie z powodu nowych faktów i dowodów jest niesłuszne. Podstawa wznowienia postępowania *propter nova* opierać się może tylko na takich faktach lub dowodach, z którymi sąd nie zapoznał się w toku prawomocnie zakończonego postępowania, inaczej mówiąc, nie znał ich przy orzekaniu. Wskazane we wniosku dowody w postaci

oświadczenia K. B. i zeznań D. W. nie były znane sądowi wyrokującemu w sprawie D. J. Sąd Okręgowy podjął wprawdzie próbę ustalenia miejsca zamieszkania lub pobytu osoby o nazwisku D. W., o której J. C. wspominał, jako o sprawcy zadawania M. K. uderzeń nożem i podpalenia mieszkania, ale wobec bezskuteczności tych działań odstąpił od przesłuchania tej osoby. Oba wskazane we wniosku o wznowienie dowody to dowody nowe w rozumieniu przepisu art. 540 §1 pkt 2 k.p.k., ale jedynie w rozumieniu źródła dowodowego. Dotyczą one bowiem faktów, które były już przedmiotem rozważań sądów obu instancji w tej sprawie. Dowody nowe nadto wskazywać mają na wystąpienie jednej z sytuacji, o których mowa w punkcie 2 art. 540 § 1 k.p.k., a więc w sprawie D. J. na to, że skazany nie popełnił przypisanych mu czynów.

Z licznych orzeczeń Sądu Najwyższego wynika, że nowy dowód wskazywać ma na wysokie prawdopodobieństwo, że w wyniku wznowienia postępowania zapadnie odmienne od poprzedniego orzeczenie. Innymi słowy nie chodzi jedynie o przedstawienie wątpliwości co do wcześniejszych ustaleń faktycznych, a o poważne prawdopodobieństwo błędności wyroku skazującego (zob. m. in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2004 r., III KO 32/02, OSNKW 2004, z.10, poz. 99 i cytowane tam orzecznictwo; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2009 r., III KO 73/08, R-OSNKW 2009, poz. 396).

W odniesieniu do oświadczenia K. B., który miał być świadkiem relacji J. C., co do przebiegu zdarzenia, a w szczególności okoliczności podpalenia mieszkania, w którym znajdował się nieprzytomny pokrzywdzony, stwierdzić trzeba, po analizie akt sprawy i lekturze wyjaśnień, jakie składali w toku postępowania D. J. i J. C., że wersja, którą usłyszeć miał K. B. jest jedną z wersji, która stanowiła już przedmiot rozważań sądu. Obaj obecnie skazani, a wcześniej oskarżeni i podejrzani zmieniali bowiem kształt swoich relacji w odniesieniu do przebiegu zdarzenia. Wersja znajdująca swe odbicie w relacji K. B. była już prezentowana w wyjaśnieniach D. J. i została odrzucona przez sąd po konfrontacji z innymi dowodami ujawnionymi w toku postępowania i to nie tylko w postaci wyjaśnień J. C., ale również zeznań świadków – funkcjonariuszy straży pożarnej i opinii biegłego z zakresu pożarnictwa. Z tego punktu widzenia oświadczenie K. B. nie zawiera treści nowych i co więcej trudno je uznać za podważające dotychczasowe ustalenia w stopniu wymaganym z punktu widzenia treści art. 540 k.p.k.

W odniesieniu do wskazania D. W. jako sprawcy czynów przypisanych skazanemu D. J. podkreślić należy, że podawana przez oskarżonych, a zwłaszcza J.

C., wersja o zadawaniu pokrzywdzonemu ciosów nożem i podpaleniu mieszkania przez D. W. stanowiła przedmiot rozważań sądu, czego dowodzi uzasadnienie wyroku sądu pierwszej instancji (zob. s. 54 - 55). Sąd wersję tę odrzucił, uznając ją wręcz za absurdalną. Sąd uznał udział osoby trzeciej w zdarzeniu za nieprawdopodobny a relacje oskarżonych w tej sprawie za zmierzające do ograniczenia, a wręcz wyłączenia odpowiedzialności oskarżonych. Przesłuchanie D. W. na temat okoliczności wydarzeń stanowiących przedmiot rozpoznania w sprawie, której dotyczy wnioski o wznowienie, nie potwierdziło wersji J. C. w żadnym stopniu. D. W. zaprzeczył, aby znał M. K. i podał, że nie uczestniczył w zdarzeniach w mieszkaniu znajdującym się w G. przy ul. H. Zaprzeczył także, aby znał skazanych w tej sprawie. Trudno w tej sytuacji uznać, że istnieją podstawy do wznowienia postępowania.

Wznowienie postępowania jest instytucją prawa procesowego o wyjątkowym charakterze, instytucją dotyczącą prawomocnych orzeczeń. Wyrok skazujący D. J. był ponadto poddany kontroli odwoławczej, w trakcie której okoliczności wskazywane we wniosku o wznowienie były wnikliwie badane, czego dowodzi lektura uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego. Do wzruszenia prawomocnego wyroku muszą istnieć poważne podstawy. Podstawami takimi nie są podawane przez znajomych z zakładu karnego relacje z rozmów prowadzonych na temat zdarzenia lub gołosłowne wskazanie innej osoby jako sprawcy.

Z powyższych względów wnioski o wznowienie postępowania został oddalony. Zważywszy długotrwałe pozbawienie wolności skazanego i stan jego finansów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił D. J. od kosztów sądowych postępowania wznowieniowego, uznając, że ich uiszczenie byłoby dla niego zbyt uciążliwe.